

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.411.009.01.2015
K/15/008

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli K/15/008 – Realizacja wniosków skierowanych po kontroli *Nadzór weterynaryjny i sanitarny nad przestrzeganiem przez producentów żywności standardów weterynaryjnych i sanitarnych w województwie podkarpackim (P/12/169).*

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.

Kontroler Władysław Tabasz, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr 97399 z dnia 16 listopada 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Brzozowie (PSSE).

Kierownik jednostki kontrolowanej Maria Cecuła-Zajdel – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brzozowie, Dyrektor PSSE w Brzozowie, od dnia 1 czerwca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, realizację zadań w PSSE Brzozów.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli właściwie przebiegał proces rejestracji obiektów objętych nadzorem, realizowano obowiązek przeprowadzania kontroli zakładów przed wydaniem decyzji zatwierdzających lub warunkowo zatwierdzających, wydawano decyzje administracyjne każdorazowo w sytuacjach wycofania przez PPIS środków spożywczych z obrotu. W ocenie NIK prowadzono właściwą analizę przyjmowanych wniosków o zatwierdzenie lub warunkowe zatwierdzenie, pod kątem spełniania ustawowych wymogów.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Odpowiedź na wystąpienie pokontrolne, udzielone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzozowie (PPIS), była rzetelna. Kontrola wykazała, że w okresie objętym kontrolą (2014 r. - 3 kwartały 2015 r.) w PSSE w Brzozowie nie występowały przypadki zaniechania kontroli przed wydaniem decyzji o zatwierdzenie w zakładach, które złożyły wnioski o zatwierdzenie. Prowadzony na bieżąco rejestr zakładów podlegających nadzorowi PPIS obejmował wszystkie informacje przewidziane ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 r. o *bezpieczeństwie żywności i żywnieniu (obżiż)*².

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dz. 2015.594, ze zm.

We wszystkich przypadkach wycofania przez PPIS środków spożywczych z obrotu wydano decyzje administracyjne w tej kwestii, stosownie do przepisu art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (o PIS)³.

Nieprawidłowością w ocenie NIK było: dokonywanie skreśleń w rejestrze w formie nie przewidzianej formularzem rejestru, w przypadku wydawanych decyzji w sprawie wykreślenia z rejestru oraz niewłaściwe ujmowanie w rejestrze postępowań administracyjno-egzekucyjnych daty usunięcia uchybień w przypadku wycofania środka spożywczego z obrotu, odbiegającej od terminu rzeczywistego (protokolarnego) wycofania kwestionowanego środka spożywczego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Odpowiedź na wystąpienie pokontrolne, udzielona przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzozowie w dniu 11 września 2012 r., została przesłana do NIK w terminie wskazanym w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 28 sierpnia 2012 r.

Uwagi i wnioski ujęte w wystąpieniu pokontrolnym NIK były przedmiotem szkolenia wewnętrznego w PSSE odbytego w dniu 11 września 2012 r. z ujęciem problematyki w „rejestrze szkoleń wewnętrznych” oraz w indywidualnych „kartach szkoleń” czterech pracowników odpowiedzialnych za wskazany w wystąpieniu obszar zadań.

Opis stanu
faktycznego

(dowód: akta kontroli strona: 4-12 i 82-88)

W latach 2014-2015 (3 kwartały) realizowany był w PSSE obowiązek przeprowadzania kontroli zakładów przed wydaniem decyzji zatwierdzających lub warunkowo zatwierdzających, o której mowa w art. 31 ust. 2 lit b) i c) - rozporządzenia (We) Nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regulami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt⁴

W prowadzonym w PSSE rejestrze, w 2014 r. wpisano 53 pozycje obiektów podlegających urzędowej kontroli organów PIS, w tym 11 pozycji dotyczyło wpisów do rejestru natomiast 42 pozycje dotyczyły wpisów i zatwierdzenia zakładów (wydano decyzje zatwierdzające).

Rejestr z 2015 r., w okresie trzech kwartałów, obejmował 49 pozycji obiektów podlegających urzędowej kontroli organów PIS, w tym 23 pozycje obiektów dotyczyły wpisu do rejestru natomiast 26 dotyczyło wpisu i zatwierdzenia zakładu (wydano decyzje zatwierdzające).

W kontrolowanym okresie wpłynęło łącznie 68 wniosków o wpis do rejestru zatwierdzenie do rejestru, z tego 42 obiekty zgłoszono w roku 2014 i 26 obiektów w roku 2015. W odniesieniu do wszystkich tych obiektów podjęto kontrolę, a następnie wydano decyzje zatwierdzające.

W toku kontroli stwierdzono występowanie braku kolejności (luki) w stosowanej numeracji wydawanych decyzji, a w przypadku decyzji wydawanych w roku 2015 ich zbiór rozpoczyna się od numeru „12”. Występowanie takiego stanu rzeczy uzasadniła Powiatowy Inspektor Sanitarny Pani Maria Cecuła-Zajdel wskazując, że *problem braku ciągłości w numeracji wydawanych decyzji zatwierdzających wynika ze sposobu konstrukcji wewnętrznej 4-ro członowego numeru decyzji, gdzie trzeci*

³ Dz. U. 2015.1412.

⁴ Dz.U.U.E.L.2004.165.1, Dz.U.U.E-sp.03-45-200 ze zm.

człon oznacza pozycję (numer) zgłoszonego zakładu w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli. Brakujące w kolejności numery (w zbiorze decyzji) wynikają z rejestracji tymi numerami zakładów podlegających tylko wpisowi, zgodnie z art. 63 ust. 2 ustawy obżiż.

(dowód: akta kontroli strona: 13-42 i 89-90)

W trakcie kontroli przeprowadzonej na próbie 26 wniosków wpływających do PSSE w roku 2015 (100% zbioru za 3 kwartały) o wpis do rejestru zakładów i zatwierdzenie zakładu, nie stwierdzono wniosków nie spełniających wymogów art. 64 ust. 2 i 3 ustawy obżiż, co do których zachodziłaby konieczność ich uzupełnienia. Ponadto Kierownik Sekcji Higieny Żywności i Żywności w PSSE wyjaśniła, że *w okresie objętym kontrolą nie wpływały do PSSE wnioski o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów nie spełniające wymogów art. 64 ust. 2 i 3 ustawy obżiż, w związku z tym PPIS nie podejmował działania przewidzianego przepisami art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego (Kpa)*⁵.

(dowód: akta kontroli strona: 40 i 43)

Prowadzone w PSSE w latach 2014 i 2015 rejestry zakładów podlegających nadzorowi PPIS były kompletne i zawierały wszystkie dane wymagane przepisem art. 67 cytowanej ustawy obżiż. W roku 2014 do rejestru wprowadzono 53 pozycje obiektów, o których zatwierdzenie i wpis bądź tylko wpis wnioskowali przedsiębiorcy. W okresie trzech kwartałów 2015 roku dokonano 49 takich rejestrowań.

W trakcie kontroli stwierdzono, że w przypadku 7 kontrolowanych pozycji wpisów do rejestru (1 z roku 2014 i 6 z roku 2015) nie odnotowano w szóstej kolumnie rejestru numerów identyfikacji podatkowej NIP, co wyjaśniła Powiatowy Inspektor Sanitarny Pani Maria Cecuła-Zajdel podając, że *brak ujęcia numerów NIP w rejestrze dotyczy producentów produkcji pierwotnej (np. zboża), a zgodnie z ustawą o zasadach ewidencji podatników, art. 3 ust. 1, identyfikatorem podatkowym jest numer PESEL w przypadku podatników będących osobami fizycznymi objętymi rejestrem PESEL i nie będącymi płatnikami podatku VAT.*

W trakcie kontroli stwierdzono, że w przypadku 23 kontrolowanych pozycji wpisów do rejestru (4 z roku 2014 i 19 z roku 2015) nie odnotowano w piątej kolumnie rejestru numerów PESEL. W dolnej części formularza rejestru zawarto objaśnienia, z których wynika dyspozycja, że kolumnę tą wypełnia się w przypadku osoby fizycznej, a faktyczne zapisy dotyczyły osób prawnych. Ponadto PIS wyjaśniła, że *w kolumnach 5 i 6 rejestru ujmowane są numery PESEL (tylko w przypadku osoby fizycznej) i NIP, podawane przez wnioskodawców w każdym przypadku na formularzu wniosku o wpis.*

W trakcie kontroli stwierdzono, że w przypadku 4 kontrolowanych pozycji wpisów do rejestru z roku 2014 dokonano w rejestrze skreślenia ukośną kreską w pozycjach gdzie w ostatniej kolumnie rejestru odnotowano wydaną decyzję w sprawie wykreślenia z rejestru. Powiatowy Inspektor Sanitarny wyjaśniła przyczyny skreśleń podając, że *w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w przypadku wykreślenia obiektu z rejestru dokonuje się wpisu w pozycji 15 rejestru („decyzje w sprawie wykreślenia z rejestru”). Dla przejrzystości rejestru dokonuje się ponadto przekreślenia kreską ukośną tej pozycji w rejestrze.*

(dowód: akta kontroli strona: 13-39 i 89-90)

⁵ Tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 267, ze zm.

W roku 2014 zarejestrowano w PSSE 4 przypadki wycofania przez PPIS z obrotu środków spożywczych. W roku 2015 zarejestrowano 1 taki przypadek. We wszystkich przypadkach wydawano decyzje administracyjne, stosownie do przepisu art. 27 ust. 2 ustawy o PIS.

We wszystkich badanych przypadkach wydawanych decyzji, zawierały one klauzulę o rygorze natychmiastowej wykonalności, natomiast w rejestrze decyzji w pozycji „data usunięcia uchybień” podano daty odpowiednio: 7 dni, 15 dni, 23 dni, 55 dni, 4 dni licząc od daty wydania decyzji. Jednocześnie w aktach PSSE zalegają protokoły kontroli sanitarnej zawierające informacje o wycofaniu środków spożywczych z obrotu z chwilą stwierdzenia ich występowania w kontrolowanych placówkach handlowych – przy obecności pracownika PSSE. Przyczynę takiego ujmowania informacji o czasie usunięcia uchybień podała PIS w złożonym wyjaśnieniu podając, że *zakwestionowane artykuły spożywcze były wycofywane z obrotu w terminie natychmiastowym (przy obecności pracownika Stacji), natomiast data ujęta w rejestrze postępowań administracyjno-egzekucyjnych pod poz. „data usunięcia uchybień, wykonanie” odnosi się do daty wycofania – zwrotu środka spożywczego dostawcy, potwierdzonego dokumentem odbioru (reklamacji), którego kopia pozostaje w aktach PSSE.*

(dowód: akta kontroli strona: 44-81 i 89-90)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości: dokonywano nieuprawnionych skreśleń w rejestrze w pozycji rejestru podmiotu, co do którego wydawano decyzję w sprawie wykreślenia z rejestru; niewłaściwie ujmowano w rejestrze postępowań administracyjno-egzekucyjnych datę usunięcia uchybień w przypadku wycofania środka spożywczego z obrotu, odbiegającą od terminu rzeczywistego wycofania kwestionowanego środka spożywczego.

Osobą odpowiedzialną za deklarowany w odpowiedzi na wystąpienie „osobisty nadzór” nad prawidłowymi działaniami pracowników PSSE był Powiatowy Inspektor Sanitarny.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

- a) zaprzestanie dokonywania skreśleń w rejestrze w pozycji rejestru podmiotu, co do którego wydawano decyzję w sprawie wykreślenia z rejestru,
- b) ujmowanie w rejestrze postępowań administracyjno-egzekucyjnych daty usunięcia uchybień w przypadku wycofania środka spożywczego z obrotu, wynikającej z terminu rzeczywistego wycofania kwestionowanego środka spożywczego, potwierdzonego protokolarnie.

⁶ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 2015 r.

Kontroler
Władysław Tabasz
Doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis

.....
Podpis